

<p>Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie udzielania pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Grzegorz Wrochna, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: Agnieszka Tykarska – Dyrektor Departamentu Innowacji i Rozwoju tel. 52 92 517, e-mail: agnieszka.tykarska@nauka.gov.pl Maria Latanowicz-Nowak – radca generalny w Departamencie Innowacji i Rozwoju tel. 52 92 464, e-mail: maria.latanowicz-nowak@nauka.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 30.04.2020 r.</p> <p>Źródło: Upoważnienie ustawowe: art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1770, z późn. zm.)</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego - 15</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Konieczność wydania projektowanego rozporządzenia jest konsekwencją zmiany wytycznych do jego wydania wprowadzonej przez art. 124 pkt 19 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.). Na podstawie art. 349 pkt 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce dotychczas obowiązujące rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. poz. 299) zachowa moc do dnia wejścia w życie projektowanego rozporządzenia, jednak nie dłużej niż do dnia 31 sierpnia 2020 r. Mając na uwadze powyższe, w celu zachowania ciągłości wykonywania zadań Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, zwanego dalej „Centrum”, niezbędne jest wydanie nowego rozporządzenia regulującego warunki i tryb udzielania za jego pośrednictwem pomocy publicznej.

Ponadto zaistniały okoliczności do udzielania przez Centrum pomocy publicznej w ramach dwóch nowych kategorii. Pierwsza z tych okoliczności wiąże się z wprowadzeniem do Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na lata 2014–2020, zwanego dalej „POIR”, nowej kategorii wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorców w postaci finansowania wdrożeń do gospodarki wyników działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej, zwanej dalej „działalnością B+R+I”. Zostało to wprowadzone w ramach Priorytetu I, którego wdrażanie powierzone zostało Centrum. Należy zauważyć, że mimo dużej skali wydatków państwa przeznaczonych na inwestycje przedsiębiorców w działalność B+R+I, Centrum nie miało dotychczas możliwości finansowania takiej działalności w połączeniu z wydatkami inwestycyjnymi w ramach inwestycji początkowych, co stanowiłoby dodatkową zachętę do wprowadzania innowacyjnych produktów i usług na rynek.

Nie było dotychczas także możliwości finansowania inwestycji stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, wynikających z art. 107 ust. 3 lit. b Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (*important projects of common European interest*, IPCEI). W związku z decyzją Komisji Europejskiej z dnia 9 grudnia 2019 r. dopuszczającą możliwość udzielania takiej pomocy polskim przedsiębiorcom, a także oczekiwanymi podobnymi decyzjami w przyszłości, rozporządzenie powinno umożliwić realizację dużych, ambitnych przedsięwzięć, ze znaczącym komponentem badawczym.

Jako program pomocowy rozporządzenie będzie służyło rozwiązaniu problemu realizacji zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej w zakresie zwiększenia poziomu innowacyjności gospodarki i osiągnięciu wskaźników świadczących o realizacji tego celu, określonych na poziomie krajowym i wspólnotowym. Aby realizacja celów strategicznych była możliwa, niezbędne jest podejmowanie przez państwo dalszych działań stymulujących prywatne inwestycje w działalność B+R+I.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowane rozporządzenie zastąpi dotychczas obowiązujące rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Projektowane rozporządzenie, stanowiąc program pomocowy, umożliwi udzielanie przez Centrum pomocy publicznej jako:

- 1) pomocy w ramach wyłączeń grupowych na prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych oraz przygotowanie studiów wykonalności, zgodnej z art. 25 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 651/2014”;
- 2) pomocy w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie innowacyjności, zgodnej z art. 28 rozporządzenia nr 651/2014;

- 3) pomocy w ramach wyłączeń grupowych na prowadzenie badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych w sektorze rybołówstwa i akwakultury, zgodnej z art. 30 rozporządzenia nr 651/2014;
- 4) pomocy w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie komercjalizacji wyników badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych lub *know-how* związanego z tymi wynikami, zwanej dalej „komercjalizacją”, przez finansowanie ryzyka, zgodnej z art. 21 rozporządzenia nr 651/2014;
- 5) pomocy w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie przedsiębiorców rozpoczynających prowadzenie działalności B+R+I, zgodnej z art. 22 rozporządzenia nr 651/2014;
- 6) pomocy w ramach wyłączeń grupowych na pokrycie kosztów rozpoznania potencjalnych beneficjentów pomocy publicznej na wspieranie komercjalizacji przez finansowanie ryzyka, zgodnej z art. 24 rozporządzenia nr 651/2014;
- 7) pomocy w ramach wyłączeń grupowych na usługi doradcze, zgodnej z art. 18 rozporządzenia nr 651/2014;
- 8) pomocy w ramach wyłączeń grupowych na wspieranie wdrażania wyników badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych przez finansowanie inwestycji początkowych oraz inwestycji początkowych na rzecz nowej działalności gospodarczej, zgodnej z art. 14 rozporządzenia nr 651/2014;
- 9) pomocy *de minimis* na wspieranie komercjalizacji i innych form transferu do gospodarki wyników badań podstawowych, badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych lub *know-how* związanego z tymi wynikami, zgodnej z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1407/2013”;
- 10) pomocy na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, o których mowa w art. 107 ust. 3 lit. b Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Przy pomocy projektowanego rozporządzenia będzie kontynuowane wspieranie przedsiębiorców w zakresie działalności B+R+I i komercjalizacji. Instrumenty przewidziane w projektowanym rozporządzeniu będą służyły zachęceniu przedsiębiorców do inwestowania w działalność B+R+I oraz stworzeniu warunków do zacieśnienia ich współpracy z podmiotami systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Jako że inwestycje w taką działalność są obciążone wysokim ryzykiem, sposobem na zachęcenie przedsiębiorców do tego rodzaju przedsięwzięć jest oferowanie im wsparcia publicznego w formie współfinansowania działalności B+R+I i komercjalizacji.

Projektowane rozporządzenie będzie wpisywać się w politykę Unii Europejskiej stawiającą jako jeden z celów wzmocnienie współpracy sektora publicznego i prywatnego na rzecz innowacji, w tym w jeden z priorytetów Strategii Europa 2020 opublikowanej przez Komisję Europejską w dniu 3 marca 2010 r., jakim jest inteligentny wzrost, czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach. Rozporządzenie będzie miało również kluczowe znaczenie dla możliwości realizacji POIR – głównego programu operacyjnego w Perspektywie Finansowej Unii Europejskiej na lata 2014–2020, dedykowanego inwestycjom w działalność B+R+I, a współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Realizacja programu pomocowego zawartego w projektowanym rozporządzeniu wpisze się w realizację celów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) przyjętej przez Radę Ministrów dnia 14 lutego 2017 r. (M.P. poz. 260), zwanej dalej „SOR”. W zakresie stymulowania prowadzenia przez przedsiębiorstwa działalności badawczo-rozwojowej, zwanej dalej „działalnością B+R”, SOR zakłada, że wartość wskaźnika „Nakłady sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w relacji do PKB”, niezależnie od źródła pochodzenia środków, w 2020 r. wyniesie 0,8% PKB, zaś w 2030 r. wzrośnie do 1,3% PKB.

Pozwoli to także zrealizować cele przewidziane w Umowie Partnerstwa dla Polski (określającej cele i warunki wykorzystania Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej przez Polskę w latach 2014–2020) w wersji zatwierdzonej przez Komisję Europejską w dniu 23 października 2017 r. na podstawie decyzji wykonawczej C(2017) 6994 (notyfikowanej dnia 24 października 2017 r.). Wartość wskaźnika BERD (wydatki przedsiębiorstw na badania i rozwój) w relacji do PKB jest zbieżna z celami SOR. W 2023 r. wskaźnik ten powinien osiągnąć wartość 0,93% PKB.

Rozszerzenie możliwości wsparcia przedsiębiorców prowadzących działalność B+R+I o nowe kategorie pomocy publicznej, wskazane powyżej w pkt 8 i 10 zwiększy możliwości interwencji państwa i uczyni osiągnięcie celów strategicznych bardziej realnym.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Pomoc w ramach wyłączeń grupowych i pomoc *de minimis* są instrumentami bardzo szeroko wykorzystywanymi do udzielania pomocy publicznej w państwach członkowskich Unii Europejskiej. W wyniku zmiany zasad udzielania pomocy publicznej po 2014 r. i zwiększenia skali pomocy udzielanej w ramach wyłączeń grupowych na podstawie rozporządzenia nr 651/2014 ponad 82% środków pomocowych w państwach członkowskich Unii Europejskiej w 2017 r. było przyznawane na tej podstawie. Na ten cel zostało wydatkowane 41,7 mld euro. Z kolei środki na działalność B+R+I stanowiły w 2017 r. ponad 80% pomocy w ramach wyłączeń grupowych udzielonej przez państwa członkowskie Unii Europejskiej. Całkowita wysokość tego wsparcia w Unii Europejskiej wyniosła ponad 6,7 mld euro.

Z kolei tzw. pomoc na rzecz IPCEI jest nowym instrumentem w Unii Europejskiej. Dotychczas Komisja Europejska wydała jedną decyzję w tym zakresie – decyzję z dnia 9 grudnia 2019 r. w połączonych sprawach *State Aid SA.54793 (2019/N) – Belgium, State Aid SA.54809 (2019/N) – Finland, State Aid SA.54794 (2019/N) – France, State Aid SA.54801 (2019/N) –*

Germany, State Aid SA.54806 (2019/N) – Italy, State Aid SA.54808 (2019/N) – Poland, State Aid SA.54796 (2019/N) – Sweden – Important Project of Common European Interest (IPCEI) on Batteries. Dotyczy ona kilku państw członkowskich Unii Europejskiej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
mikroprzedsiębiorcy	4 197 167	Główny Urząd Statystyczny (GUS), rejestr REGON (dane za styczeń 2020 r.)	– wzrost konkurencyjności polskich przedsiębiorców na arenie międzynarodowej przez zwiększenie stopnia innowacyjności polskiej gospodarki, – stworzenie warunków do zwiększenia przez przedsiębiorców nakładów na działalność B+R+I, w celu osiągnięcia w 2020 r. zadeklarowanej przez Polskę wartości w zakresie jednego z celów Strategii Europa 2020, tj. wskaźnika GERD (nakłady krajowe brutto na działalność badawczą i rozwojową) na poziomie 1,7% PKB, – wzmocnienie współpracy z podmiotami systemu szkolnictwa wyższego i nauki, w przypadku wspólnego wykonywania projektów objętych pomocą publiczną
mali i średni przedsiębiorcy	125 282		
duzi przedsiębiorcy	2 826		
podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki	630	Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy, baza RADON (dane za kwiecień 2020 r.)	wzmocnienie współpracy z przedsiębiorcami, w przypadku wspólnego wykonywania projektów objętych pomocą publiczną

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W ramach opiniowania projekt rozporządzenia otrzymały następujące podmioty:

- 1) Narodowe Centrum Badań i Rozwoju;
- 2) Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 3) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 4) Polska Akademia Nauk;
- 5) Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 6) Komitet Polityki Naukowej;
- 7) Konfederacja Lewiatan;
- 8) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 9) Związek Pracodawców Business Centre Club;
- 10) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 11) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 12) NSZZ „Solidarność”;
- 13) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 14) Forum Związków Zawodowych.

W ramach konsultacji publicznych projekt rozporządzenia otrzymały następujące podmioty:

- 1) Centrum Łukasiewicz;
- 2) Narodowe Centrum Nauki;
- 3) Agencja Badań Medycznych
- 4) Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości;
- 5) Rada Główna Instytutów Badawczych;
- 6) Fundacja na rzecz Nauki Polskiej;
- 7) Związek Pracodawców „Partnerstwo dla Innowacji”;
- 8) Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów;
- 9) Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- 10) Obywatele Nauki;
- 11) Krajowa Izba Gospodarcza;
- 12) Urząd Patentowy RP;
- 13) Naczelna Organizacja Techniczna;
- 14) Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT;
- 15) Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce.

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Nauki

i Szkolnictwa Wyższego, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt rozporządzenia został udostępniony również w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Wyniki opiniowania i konsultacji publicznych zostaną omówione po ich zakończeniu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2019 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	2 211	2 211	2 211	2 211	nd	nd	nd	nd	nd	8 844
budżet państwa	0	0	2 211	2 211	2 211	2 211	nd	nd	nd	nd	nd	8 844
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	173	691	691	691	691	nd	nd	nd	nd	nd	nd	2 937
budżet państwa	173	691	691	691	691	nd	nd	nd	nd	nd	nd	2 937
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-173	-691	1 520	1 520	1 520	2 211	nd	nd	nd	nd	nd	5 907
budżet państwa	-173	-691	1 520	1 520	1 520	2 211	nd	nd	nd	nd	nd	5 907
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Budżet państwa, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – POIR											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Pomoc publiczna udzielana na podstawie przepisów projektowanego rozporządzenia będzie finansowana ze środków budżetu państwa przeznaczonych na szkolnictwo wyższe i naukę oraz z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (POIR). Łączna prognozowana kwota pomocy w latach 2020–2024 wyniesie ponad 16,8 mld zł, w tym 14,7 mld zł w ramach I i IV osi POIR (z budżetu Unii Europejskiej) oraz 2,08 mld zł w ramach programów krajowych finansowanych z budżetu państwa. W ramach IV osi POIR do wyliczeń nie uwzględniono środków na działanie 4.3 – Międzynarodowe Agendy Badawcze, w którym wykluczony jest udział przedsiębiorstw.</p> <p>Przyjęto następujące założenia do obliczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> przy obliczaniu wielkości dotacji celowej: <ol style="list-style-type: none"> w 2020 r. uwzględniono 30% zaplanowanych rocznych wydatków, w latach 2021–2024 przyjęto wartość stałą, nie rozpisano kwot na kolejne lata z uwagi na koniec wydatkowania POIR w 2024 r. (w tabelach odpowiednio: „,nd”); do wydatków z budżetu państwa przyjęto szacowane środki, które zostaną wypłacone przedsiębiorcom w ramach programów krajowych; nie zostały uwzględnione wydatki z budżetu Unii Europejskiej, które są neutralne dla budżetu państwa, ponieważ są refundowane przez Komisję Europejską; wskaźnik udziału przedsiębiorstw oszacowany na podstawie analizy umów dotychczas zawartych przez Centrum przyjęto na poziomie 58%; jako dochód budżetu państwa przyjęto szacowany wzrost podatku dochodowego od osób prawnych, który nastąpi dzięki nakładom na działalność B+R+I; pomoc publiczną na innowacje otrzymało 17% przedsiębiorców (Raport GUS „Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2016–2018”); dane dotyczące liczby oraz przychodów i kosztów przedsiębiorców pochodzą z Rocznika Statystycznego 2018; 											

		7) założony wzrost przychodu obejmie tylko przedsiębiorców innowacyjnych i będzie dotyczył tylko wzrostu przychodów z tytułu wdrożenia produktów lub usług innowacyjnych; wzrost ten będzie kształtował się na poziomie 7% rocznie.						
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	4-5	6-10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2019 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	685	776	904	436	nd	2 801
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	2 741	3 106	3 616	1 744	nd	11 207
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	<p>W publikacji „Zwrot z publicznych inwestycji wsparcia MŚP i innowacji w Polsce. Raport podsumowujący” Bank Światowy wskazuje, że duże przedsiębiorstwa zwykle odnoszą większe korzyści ze wsparcia na rzecz innowacji. Wykazują one większy wzrost zatrudnienia, choć różnica w porównaniu do małych i mikroprzedsiębiorstw jest minimalna i wynosi 0,9 punktu procentowego. Efekt interwencji pod względem wskaźnika TFPR (łącna produktywność czynników produkcji obliczona na bazie danych dotyczących przychodów) jest w dużych przedsiębiorstwach dodatni i o około sześć punktów procentowych przewyższa efekt zanotowany w przedsiębiorstwach średniej wielkości, natomiast w małych i w mikroprzedsiębiorstwach przyjmuje on wartość ujemną. Produktywność pracy także rośnie bardziej w przypadku dużych przedsiębiorstw. Wyniki te są spójne z informacjami zawartymi w „Raporcie o pomocy publicznej udzielonej w Polsce w 2018 roku”. Stwierdza się w nim, że „należy przyjąć, że im większa jest wartość pomocy, tym większe wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorcy, który ją otrzymał. Ponadto pomoc publiczna udzielana dużym podmiotom dodatkowo wzmacnia ich pozycję, przez co może bardziej ograniczać lub eliminować istniejącą konkurencję lub też utrudniać jej powstanie”, z zastrzeżeniem, że może to być zróżnicowane w zależności od sektora.</p> <p>Warto też zauważyć, że ze względu na strukturę finansowania nakładów na działalność badawczo-rozwojową, zwaną dalej „działalnością B+R”, wsparcie tego typu aktywności będzie miało duże znaczenie dla dużych przedsiębiorstw, które mimo, że stanowią zaledwie 0,2% ogólnej liczby polskich przedsiębiorstw, to odpowiadają za 60% nakładów na działalność B+R. Co więcej, inwestują niewspółmiernie dużo w tę działalność w przeliczeniu na jednego pracownika: 5 razy więcej niż mikroprzedsiębiorstwa, 3 razy więcej niż małe przedsiębiorstwa i o 70% więcej niż przedsiębiorstwa średniej wielkości. To samo dotyczy wartości nakładów przedsiębiorstw na działalność B+R. Zgodnie z danymi GUS podmioty zatrudniające 250 osób i więcej stanowiły ok. 20% populacji (1 127 podmiotów) ponoszącej nakłady na działalność B+R, ale odpowiadały za 73,3% ich wartości, z czego 60% tej kwoty przypadało na przedsiębiorstwa. Podmioty te odpowiadały także za 74% personelu zatrudnionego przy prowadzeniu działalności B+R wyrażonego w osobach (z czego 1/3 przypadała na przedsiębiorstwa) i 71% zatrudnienia wyrażonego w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (z czego 45% przypadało na przedsiębiorstwa).</p>						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	<p>Analiza zwrotu z instrumentów wsparcia sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz innowacji współfinansowanych przez Unię Europejską przeprowadzona przez Bank Światowy wykazała, że wpływ instrumentów wsparcia wdrażanych w latach 2007–2013 na działalność małych przedsiębiorstw jest mniejszy od wpływu wywieranego na większych przedsiębiorców, w szczególności w obszarze produktywności. Wpływ na zatrudnienie jest również</p>						

		<p>niewiele mniejszy w przypadku małych przedsiębiorstw. U małych i mikroprzedsiębiorstw nie zanotowano także efektu interwencji dla produktywności pracy.</p> <p>W przypadku deklaracyjnych odczuć beneficjentów można przywołać wyniki badania „Barometr innowacyjności” Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. W badaniu z 2018 r. 68% beneficjentów POIR z sektora małych i średnich przedsiębiorstw deklarowało pozytywny wpływ projektu objętego finansowaniem na poziom rozwoju produktu lub przedsiębiorcy, 53% – na ogólną liczbę kooperantów, 52% – na poziom rocznych przychodów ze sprzedaży produktów lub usług, 48% – na poziom rocznych przychodów ze sprzedaży na rynki zagraniczne, a 46% – na wielkość zysku brutto. Oznacza to, że w odczuciu dużego odsetka małych i średnich przedsiębiorstw będących beneficjentami POIR nastąpiła poprawa, zarówno w zakresie funkcjonowania przedsiębiorstwa, jak i jego konkurencyjności.</p> <p>Generalnie przyjmuje się (i takie są też oczekiwania przedsiębiorców na podstawie raportu <i>Smart Industry Polska 2018</i>), że wdrażanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych przekłada się na jakość produktów i usług, wyższą rentowność, ogólny wzrost przychodów, zdobycie nowych klientów, większą sprzedaż i wyższą skalę produkcji, zwiększenie wydajności pracy i obniżkę kosztów, a także możliwość zmniejszenia liczby awarii i przestojów.</p> <p>Podmioty zatrudniające do 249 pracowników stanowią około 80% populacji podmiotów ponoszących nakłady na działalność B+R, ale kwotowo odpowiadają za ok. 25% wartości nakładów, niemniej wpływ interwencji na poszczególne podmioty (nie na cały sektor małych i średnich przedsiębiorstw) powinien być znaczący.</p>
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	<p>Interwencja będąca efektem projektowanego rozporządzenia nie będzie miała bezpośrednich skutków dla rodzin, obywateli oraz gospodarstw domowych, aczkolwiek można wskazać pośrednie efekty wsparcia, związane przede wszystkim ze wzrostem zatrudnienia będącego skutkiem udzielonego wsparcia. Wyniki badania Banku Światowego dla instrumentów wsparcia sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz innowacji współfinansowanych przez Unię Europejską w latach 2007–2013 pokazują, że wraz ze wzrostem zatrudnienia interwencja przełożyła się na przyrost dochodów z podatku dochodowego od osób fizycznych. W latach 2008–2014 szacunkowy roczny przyrost wahał się od 80 do 280 mln zł. Można tym samym założyć, że interwencja będąca efektem projektowanego rozporządzenia w podobnym zakresie przełoży się na budżet gospodarstw domowych osób, które będą zatrudnione przy wykonywaniu projektów objętych wsparciem.</p>
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Brak wpływu.
Niemierzalne	Sektor przedsiębiorstw	<p>Realizacja projektów finansowanych w ramach programu pomocowego Centrum ma bezpośredni wpływ na wzrost doświadczenia w zakresie prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych albo na nabycie takiego doświadczenia przez podmioty dotychczas takiej działalności nieprowadzące. Generalnie projekty finansowane w ramach programu pomocowego Centrum są realizowane przez podmioty o znacznym doświadczeniu w obszarze wdrażania wyników działalności B+R+I, choć w kolejnych latach obserwuje się wzrost odsetka wnioskodawców z nieco mniejszymi doświadczeniami. Należy spodziewać się także, że w związku ze specyfiką programów realizowanych przez Centrum w najbliższych latach wyraźnie zwiększy się poziom wdrożeń i komercjalizacji dokonywanych przez beneficjentów, co będzie można traktować w znacznej mierze jako pozytywny efekt programu pomocowego.</p> <p>Pozytywnych efektów wsparcia należy także oczekiwać w kontekście intensyfikacji współpracy podmiotów prowadzących działalność naukową z przedsiębiorcami. Na podstawie danych ogólnokrajowych można stwierdzić, że współpraca w tym zakresie nie jest rozwinięta. Jednocześnie warto zauważyć, że deklaracje o utrzymywaniu takiej współpracy w okresie 3 lat poprzedzających aplikowanie o wsparcie wyraża 61% wnioskodawców skutecznych. W przypadku</p>

	<p>wnioskodawców nieskutecznych współpraca taka jest deklarowana rzadziej, dla POIR jest to średnio o 14 punktów procentowych mniej.</p> <p>Zgodnie z założeniami program będzie miał też przełożenie na zwiększenie aktywności patentowej beneficjentów. Dotychczas 70% zawartych umów zakładało wystąpienie tego efektu.</p> <p>Wreszcie warto też zwrócić uwagę, że zgodnie z danymi GUS w 2018 r. przedsiębiorstwa finansowały głównie prace rozwojowe (76% wartości nakładów), znacznie mniej środków wydatkowały na badania stosowane (13%), natomiast na badania podstawowe jeszcze mniej (11%) i program pomocowy wpisuje się w taką charakterystykę prowadzenia działalności B+R przez przedsiębiorstwa.</p>
--	---

<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność badawcza i rozwojowa w Polsce w 2018 r., GUS, Warszawa, Szczecin, 2019. 2. Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2016–2018, Warszawa, Szczecin, 2019. 3. Zwrot z publicznych inwestycji wsparcia MŚP i innowacji w Polsce. Raport podsumowujący, Bank Światowy, październik 2019 r. 4. Badanie ewaluacyjne pomocy publicznej udzielanej w ramach rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (B+Radar). Raport <i>on-going</i>, 2019. 5. Ewaluacja efektów wsparcia inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, w kontekście realizacji działania 2.1 POIR, grudzień 2017. 6. Barometr Innowacyjności. Program Operacyjny Inteligentny Rozwój. Raport <i>on-going</i>, wyniki I rundy badania, PARP, wrzesień 2018. 7. Raport o pomocy publicznej udzielonej w Polsce w 2018 roku, UOKIK, Warszawa 2019. 8. Smart Industry Polska, Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, Siemens, Warszawa kwiecień 2018. 9. Plan ewaluacji SA.41471(2015/N), <i>State aid scheme SA.41471 – National Research and Development Centre – evaluation plan</i>, 2015.
---	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
<p>Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).</p>	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
<p>Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.</p>	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz: –

9. Wpływ na rynek pracy

Udzielana przez Centrum pomoc publiczna nie ma bezpośredniego wpływu na rynek pracy, ponieważ pomoc nie jest ukierunkowana na wsparcie tego obszaru. Wpływ ten ma charakter pośredni, związany z zatrudnianiem przy prowadzeniu działalności B+R w ramach dofinansowywanych projektów. Jednym ze wskaźników stopnia realizacji programu pomocowego jest wzrost zatrudnienia, który według deklaracji beneficjentów zaistniał wyłącznie w wyniku wdrażania projektu. Przykładowo dla działań 1.1.1., 1.1.2 i 1.2 POIR jest planowane zwiększenie zatrudnienia w okresie realizacji programu o ponad 9 tys. etatów, z czego w 2018 r. osiągnięto zaledwie 2% zakładanej liczby. W skali całego rynku pracy zakładany wpływ należy uznać za pozytywny, choć niewielki. Większe znaczenie ma on w przypadku zatrudnienia przy prowadzeniu działalności B+R. Wyniki badań prowadzonych w ramach ewaluacji programu pomocowego (raport *on-going* za 2019 r.) pokazują występowanie oddziaływania wsparcia otrzymanego w ramach pomocy publicznej udzielanej przez Centrum na poziom zatrudnienia w sektorze badawczo-rozwojowym. Podmioty aplikujące o pomoc publiczną w 2018 r., będące w trakcie realizacji projektów w ramach POIR wykazały się (w stosunku do roku poprzedzającego aplikowanie) znacznym wzrostem zatrudnienia przy prowadzeniu działalności B+R. W połowie przypadków (52%) przedsiębiorcy mieli zatrudnienie na poziomie przekraczającym 10 pracowników, zaś brak zatrudnienia takich pracowników zadeklarował tylko 1% podmiotów. Z kolei wśród przedsiębiorców aplikujących o wsparcie, niemających zawartych umów w ramach POIR

w latach 2015 i 2016 zatrudnienie powyżej 10 takich pracowników wskazało tylko 14%, zaś brak zatrudnienia takich pracowników – 49%. Zestawienie danych dla obu porównywanych grup wnioskodawców wskazuje na silny, pozytywny wpływ wsparcia programu pomocowego realizowanego przez Centrum na aktywność beneficjentów POIR w sektorze badawczo-rozwojowym. Warto także zwrócić uwagę, że zgodnie z danymi GUS w okresie 2016–2018 w Polsce generalnie rosła liczba osób pracujących w przedsiębiorstwach prowadzących działalność B+R. Wzrost nastąpił z 55,7 tys. ekwiwalentów pełnego czasu pracy w 2016 r. do 75,5 tys. ekwiwalentów pełnego czasu pracy w 2018 r.

Także wyniki raportu przeprowadzonego przez Bank Światowy, dotyczącego zwrotu z instrumentów wsparcia sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz innowacji, finansowanych przez Unię Europejską w latach 2007–2013 wskazują na istnienie pośredniego wpływu tego typu interwencji na rynek pracy. Zauważono, że beneficjenci wykorzystali otrzymane wsparcie publiczne do zatrudnienia większej liczby pracowników i zwiększenia skali działalności (zatrudnienie zwiększyło się o 14,5%). Wpływ ten miał większe znaczenie dla nowych przedsiębiorstw (obecnych na rynku krócej niż 3 lata). Był on o 20 punktów procentowych wyższy niż w przypadku starszych przedsiębiorstw. Analiza wskazała też na pozytywny związek między kwotą dofinansowania a zatrudnieniem. Wzrost kwoty dofinansowania o jeden punkt procentowy wiązał się ze wzrostem zatrudnienia o 0,04%.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☒ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☐ inne:		

Omówienie wpływu	Projektowane rozporządzenie będzie miało pozytywny wpływ na rozwój regionalny w obszarze innowacji, w szczególności w dużych ośrodkach miejskich, na terenie których są zlokalizowane przedsiębiorstwa dysponujące zasobami osobowymi i materialnymi, wykorzystywanymi do prowadzenia działalności B+R+I, jak również doświadczeniem nabytym w poprzednich latach realizacji projektów dofinansowywanych przez Centrum.
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Program pomocowy zastępuje i zarazem stanowi kontynuację programu pomocowego ustanowionego rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (program pomocowy został zarejestrowany przez Komisję Europejską pod numerem SA.41471 (2015/X)). Projektowane rozporządzenie przewiduje bowiem udzielanie wszystkich typów pomocy publicznej określonych w ww. rozporządzeniu na zasadniczo niezmiennych warunkach oraz wprowadza dwie nowe kategorie pomocy publicznej:

- 1) pomoc na wspieranie wdrażania wyników badań podstawowych, badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych przez finansowanie inwestycji początkowych lub inwestycji początkowych na rzecz nowej działalności gospodarczej;
- 2) pomoc na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania.

Dla programu pomocowego SA.41471 (2015/X) sporządzono plan ewaluacji, który został zaakceptowany przez Komisję Europejską decyzją z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie SA.41471(2015/N) – *Poland – National Research and Development Centre – Evaluation plan*. Ze względu na ustanowiony pierwotnie okres obowiązywania rozporządzenia nr 651/2014 (tj. do dnia 31 grudnia 2020 r.), ewaluacja miała objąć okres od dnia wejścia w życie ww. rozporządzenia do końca 2020 r.

W związku z zakomunikowaną przez Komisję Europejską intencją przedłużenia o 2 lata okresu obowiązywania zarówno rozporządzenia nr 651/2014, jak i rozporządzenia nr 1407/2013, Komisja Europejska potwierdziła, że nie ma konieczności przedstawiania nowych albo zaktualizowanych planów ewaluacji dla tych programów pomocowych, których okres obowiązywania zostaje wydłużony w związku z wydłużeniem okresów obowiązywania podstaw dopuszczalności pomocy ustanowionych na poziomie Unii Europejskiej. W związku z tym w zakresie pomocy publicznej udzielanej na podstawie projektowanego rozporządzenia, zgodnej z rozporządzeniem nr 651/2014 i z rozporządzeniem nr 1407/2013 planowane jest, aby pomoc była udzielana do końca okresu obowiązywania tych dwóch rozporządzeń wydanych przez Komisję Europejską (stosownie wydłużonego o okresy przejściowe przewidziane w tych aktach). Po wejściu w życie rozporządzeń zastępujących rozporządzenie nr 651/2014 i rozporządzenie nr 1407/2013 konieczne będzie dostosowanie przepisów projektowanego rozporządzenia do regulacji ustanowionych przez Komisję Europejską.

Projektowane rozporządzenie przewiduje także udzielanie pomocy na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania. Pomoc ta będzie udzielana na warunkach określonych we właściwej decyzji wydanej przez Komisję Europejską. Dotychczas w odniesieniu do Polski została wydana jedna taka decyzja – decyzja z dnia 9 grudnia 2019 r. w połączonych sprawach *State Aid SA.54793 (2019/N) – Belgium, State Aid SA.54809 (2019/N) – Finland, State Aid SA.54794 (2019/N) – France, State Aid SA.54801 (2019/N) – Germany, State Aid SA.54806 (2019/N) – Italy, State Aid SA.54808 (2019/N) – Poland, State Aid SA.54796 (2019/N) – Sweden – Important Project of Common European Interest (IPCEI) on Batteries*. Przyznanie środków wynikających z tej decyzji na podstawie wniosku złożonego do Centrum nastąpi po wejściu w życie projektowanego rozporządzenia, w drugiej połowie 2020 r. Kolejne środki w ramach tzw.

pomocy na rzecz IPCEI będą przyznawane sukcesywnie, w zależności od kolejnych decyzji Komisji Europejskiej.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja programu pomocowego jest prowadzona zgodnie z planem ewaluacji oraz wytycznymi ujętymi w rozporządzeniu Komisji Europejskiej *State aid scheme SA.41471 – National Research and Development Centre*. Dokument ten jest zgodny z zasadami wskazanymi w *Common methodology for State aid evaluation* z dnia 28 maja 2014 r. (SWD(2014) 179 final). Badania ewaluacyjne są oparte o metodologię wykorzystującą metody kontrfaktyczne, które pozwalają na ocenę efektu pomocy. System wskaźników służących ewaluacji programu pomocowego jest zgodny z zaleceniami Komisji Europejskiej, aby umożliwić jednoznaczną, ilościową ocenę programu. W związku z tym, że wspomniana ewaluacja kończy się przekazaniem raportu do Komisji Europejskiej w czerwcu 2020 r., niezbędne będzie przeprowadzenie badania ewaluacyjnego *ex-post*, po zakończeniu realizacji programu pomocowego, które pozwoli na pełną ocenę efektów, w tym także zmian wprowadzonych projektowanym rozporządzeniem. Przyszłe badanie powinno z jednej strony wykorzystywać wyniki otrzymane w ramach wcześniejszego badania, a z drugiej być przygotowane z wykorzystaniem metodologii ewaluacji programu pomocowego określonej przez Komisję Europejską. Informacje dotyczące ewaluacji programu pomocowego (w tym zestaw wykorzystywanych mierników lub wskaźników) i jej wyniki będą dostępne na stronie podmiotowej Centrum w zakładce „ewaluacja”, „plan ewaluacji programu pomocowego NCBR”.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.